

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2018. július 25.*

„Előzetes döntéshozatal – Sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás – Büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés – Európai elfogatóparancs – 2002/584/IB kerethatározat – Az 1. cikk (3) bekezdése – A tagállamok közötti átadási eljárás – Végrehajtási feltételek – A végrehajtás megtagadásának okai – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 4. cikk – Az embertelen és megalázó bánásmód tilalma – A kibocsátó tagállamban fennálló fogvatartási körülmények – A végrehajtó igazságügyi hatóságok által elvégzendő vizsgálat terjedelme – Jogorvoslati lehetőség megléte a kibocsátó tagállamban – Az e tagállam hatóságai által nyújtott garancia”

A C-220/18. PPU. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (brémai regionális felsőbíróság, Németország) a Bírósághoz 2018. március 27-én érkezett, ugyanazon a napon hozott határozatával terjesztett elő az

ML

ellen kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtására irányuló,

a **Generalstaatsanwaltschaft Bremen**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, S. Rodin és E. Regan (előadó) bírák,

főtanácsnok: M. Campos Sánchez-Bordona,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. június 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- ML képviselőjében A. Jung Rechtsanwalt,
- a Generalstaatsanwaltschaft Bremen képviselőjében M. Glasbrenner Oberstaatsanwalt,
- a német kormány képviselőjében T. Henze és M. Hellmann, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- a belga kormány képviselőjében C. Van Lul, C. Pochet és A. Honhon, meghatalmazotti minőségben,
 - a dán kormány képviselőjében M. Søndahl Wolff, meghatalmazotti minőségben,
 - Írország képviselőjében G. Mullan BL,
 - a spanyol kormány képviselőjében M. M. Sampol Pucurull, meghatalmazotti minőségben,
 - a magyar kormány képviselőjében Fehér M. Z., Tornyai G. és Tátrai M. M., meghatalmazotti minőségben,
 - a holland kormány képviselőjében J. Langer, meghatalmazotti minőségben,
 - a román kormány képviselőjében E. Gane és C.-M. Florescu, meghatalmazotti minőségben,
 - az Európai Bizottság képviselőjében R. Troosters és S. Grünheid, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2018. július 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 4. cikkének, valamint a 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal (HL 2009. L 81., 24. o.) módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.; a továbbiakban: kerethatározat) 1. cikke (3) bekezdésének, 5. cikkének, és 6. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Nyíregyházi Járásbíróság (Magyarország) által szabadságvesztés-büntetés Magyarországon történő végrehajtása céljából ML ellen 2017. október 31-én kibocsátott európai elfogatóparancs Németországban történő végrehajtásával összefüggésben terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A Charta

- 3 A Chartának „A kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma” című 4. cikke szerint:

„Senkit sem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.”
- 4 A Magyarázatok az Alapjogi Chartához (HL 2007. C 303., 17. o.) megállapítja, hogy „[a Charta] 4. cikk[é]ben megállapított jog és annak szövegezése az [1950. november 4-én Rómában aláírt, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJEE)] 3. cikkében biztosított joggal megegyező [...]. A Charta 52. cikkének (3) bekezdése értelmében e jog tartalma és terjedelme azonos az EJEE cikkével”.

- 5 A Chartának „A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog” című 47. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz.

[...]”

- 6 A Charta „Alkalmazási kör” című 51. cikke az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„E Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevétele mellett – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. [...]”

- 7 A Chartának „A jogok és elvek hatálya és értelmezése” címet viselő 52. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az [EJEE]-ben biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.”

A kerethatározat

- 8 A kerethatározat (5)–(7) preambulumbekkezdése a következőket állapítja meg:

„(5) [...] [A]z elítéltek vagy gyanúsítottak – büntetőítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő – átadásának új, egyszerűsített rendszerének bevezetése lehetővé teszi a jelenlegi kiadatási eljárások bonyolultságának és a jelenlegi kiadatási eljárásokban rejlő késlekedés kockázatának a megszüntetését is. [...]”

(6) Az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs az első konkrét megvalósulása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés elvének, amelyre az Európai Tanács az igazságügyi együttműködés »sarokkövéként« utalt.

(7) Mivel az 1957. december 13-i európai kiadatási egyezményre épülő többoldalú kiadatási rendszer felváltását a tagállamok egyoldalúan eljárva nem képesek kielégítően megvalósítani, és e cél – nagyságát és hatásait tekintve – az Unió szintjén jobban megvalósítható, a Tanács az [EU] 2. [cikkben] és az [EK] 5. [cikkben] foglalt szubszidiaritás elvével összhangban intézkedéseket fogadhat el. Az arányosság elvének megfelelően, amelyet az utóbbi cikk rögzít, ez a kerethatározat nem lép túl az e cél megvalósításához szükséges mértéken.”

- 9 A kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs meghatározása és végrehajtásának kötelezettsége” című 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancs egy tagállamban kibocsátott igazságügyi hatósági határozat, amely azt a célt szolgálja, hogy egy másik tagállam a büntetőeljárás lefolytatása, szabadságvesztés-büntetés, illetve szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása végett a keresett személyt elfogja és átadja.

(2) A tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és e kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre.

(3) E kerethatározat nem érinti az [EUSZ 6. cikkben] biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét.”

- 10 A kerethatározat 3., 4. és 4a. cikke meghatározza az európai elfogatóparancs végrehajtásának kötelező, illetve mérlegelhető megtagadására vonatkozó okokat. Konkrétan a kerethatározat 4. cikkének (6) bekezdése szerint a végrehajtó igazságügyi hatóság megtagadhatja az európai elfogatóparancs végrehajtását, „ha az európai elfogatóparancsot szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából bocsátották ki, amennyiben a keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, amelynek állampolgára vagy lakosa [helyesen: amennyiben a keresett személy a végrehajtó tagállamban tartózkodik, vagy annak állampolgára vagy lakosa], és ez az állam vállalja, hogy saját hazai joga szerint végrehajtja a büntetést vagy a szabadságelvonással járó intézkedést”.
- 11 A kerethatározat 5. cikke, amely „A kibocsátó tagállam által egyedi esetekben nyújtandó garanciák” címet viseli, a következőképpen rendelkezik:

„Az európai elfogatóparancsnak a végrehajtó igazságügyi hatóság által történő végrehajtását a végrehajtó tagállam joga az alábbi feltételekhez kötheti:

[...]

2. ha az európai elfogatóparancs alapjául szolgáló bűncselekmény életfogytig tartó szabadságvesztés-büntetéssel büntethető vagy életfogytig tartó szabadságelvonással járó intézkedéssel fenyegetett, az elfogatóparancs végrehajtása ahhoz a feltételhez köthető, hogy a kibocsátó tagállam jogrendszere lehetővé teszi a kiszabott büntetésnek vagy intézkedésnek a büntetés vagy intézkedés végrehajtásának felfüggesztését célzó – kérelemre vagy legkésőbb 20 éven belül történő – felülvizsgálatát, vagy kegyelem alkalmazását, amelynek kérvényezésére az érintett személy a kibocsátó tagállam joga vagy gyakorlata szerint jogosult;
3. ha a személy, aki ellen az európai elfogatóparancsot büntetőeljárás lefolytatása céljából bocsátották ki, a végrehajtó tagállam állampolgára vagy lakosa, az átadás ahhoz a feltételhez köthető, hogy az érintett személyt – meghallgatása után – visszaszállítják a végrehajtó tagállamba, hogy ott töltsen le a kibocsátó tagállamban rá kiszabott szabadságvesztés-büntetést vagy szabadságelvonással járó intézkedést.”
- 12 A kerethatározatnak „Az illetékes igazságügyi hatóságok meghatározása” című 6. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Kibocsátó igazságügyi hatóság a kibocsátó tagállamnak az az igazságügyi hatósága, amely ezen állam joga szerint az európai elfogatóparancs kibocsátására illetékes.”

- 13 A kerethatározatnak „A központi hatóság részvétele” címet viselő 7. cikke az (1) bekezdésében következőket írja elő:

„Az illetékes hatóságok támogatására minden tagállam kijelölhet egy vagy – ha jogrendszere úgy rendelkezik – több központi hatóságot.”

- 14 A kerethatározat „Határozat az átadásról” című 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az érintett személy átadásáról az e kerethatározatban előírt határidőkön belül és feltételek mellett a végrehajtó igazságügyi hatóság határoz.

(2) Ha a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó tagállam által közölt információk nem elégségesek ahhoz, hogy az átadás kérdésében határozzon, kéri, hogy a szükséges kiegészítő információkat, különösen a 3–5. cikke, valamint a 8. cikke tekintettel, soron kívül bocsássák a rendelkezésére, és a 17. cikkben előírt határidők betartását szem előtt tartva határidőt szabhat ezek kézhezvételére.

(3) A kibocsátó igazságügyi hatóság bármilyen további hasznos információt bármikor megküldhet a végrehajtó igazságügyi hatóságnak.”

- 15 A kerethatározatnak „Az európai elfogatóparancs végrehajtására irányadó határidők és szabályok” című 17. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai elfogatóparancsot soron kívül intézik és hajtják végre.

(2) Amennyiben a keresett személy beleegyezik átadásába, az európai elfogatóparancs végrehajtásáról szóló végleges határozatot a beleegyezést követő 10 napon belül kell meghozni.

(3) Egyéb esetekben az európai elfogatóparancs végrehajtásáról szóló végleges határozatot a keresett személy elfogását követő 60 napon belül kell meghozni.

(4) Ha egyedi esetekben az európai elfogatóparancs a (2) vagy a (3) bekezdésben előírt határidőn belül nem hajtható végre, a végrehajtó igazságügyi hatóság a késedelem okainak közlése mellett haladéktalanul tájékoztatja erről a kibocsátó igazságügyi hatóságot. Ilyen esetekben a határidő további 30 nappal meghosszabbítható.

(5) Mindaddig, amíg a végrehajtó igazságügyi hatóság az európai elfogatóparancs végrehajtásáról nem hozta meg végleges határozatát, gondoskodik arról, hogy a személy tényleges átadásához szükséges lényeges [helyesen: érdemi] feltételek továbbra is biztosítva legyenek.

[...]

(7) Ha kivételes körülmények folytán egy tagállam nem tudja betartani az e cikkben előírt határidőket, a késedelem okainak közlése mellett tájékoztatja erről az Eurojustot. Az a tagállam továbbá, amely egy másik tagállam részéről az európai elfogatóparancsok végrehajtásában ismételt késedelmet tapasztal, e kerethatározat végrehajtásának tagállami szintű értékelése céljából tájékoztatja erről a Tanácsot.”

A német jog

- 16 A kerethatározatot a 2006. július 20-i Europäisches Haftbefehlsgesetz (az európai elfogatóparancsról szóló törvény; BGBl. 2006 I, 1721. o.) által módosított, 1982. december 23-i Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (nemzetközi bűnügyi jogsegélyről szóló törvény; a továbbiakban: IRG) 78. §-ától 83. §-ának k) pontjáig tartó rendelkezései ültették át a német jogrendbe.
- 17 Az IRG 29. §-ának (1) bekezdése szerint az ügyészség indítványára az Oberlandesgericht (tartományi felsőbíróság, Németország) határoz a kiadatás teljesíthetőségéről, amennyiben a büntetőeljárás által érintett személy nem egyezik bele a kiadatásba. Az IRG 32. §-a értelmében a tartományi felsőbíróság végzés formájában hoz határozatot.

18 Az IRG 73. §-a a következőket írja elő:

„Megkeresés hiányában nem nyújtható jogsegély és nem továbbítható információ, ha ez ellentétben állna a német jogrend alapelveivel. A nyolcadik, kilencedik és tizedik rész szerinti megkeresések esetén nem nyújtható jogsegély akkor, ha annak nyújtása ellentétben állna az [EUSZ] 6. cikkben foglalt alapelvekkel.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 19 2017. augusztus 2-án a Nyíregyházi Járásbíróság európai elfogatóparancsot bocsátott ki a magyar állampolgársággal rendelkező ML ellen büntetőeljárás lefolytatása céljából testi sértés, rongálás, a család enyhébb alakzata és betöréses lopás miatt, amelyek elkövetésére Nyíregyházán került sor 2016 februárja és júliusa között.
- 20 A magyar Igazságügyi Minisztérium 2017. augusztus 16-án ezen európai elfogatóparancsot továbbította a Generalstaatsanwaltschaft Bremennek (brémai főügyészség, Németország).
- 21 A Nyíregyházi Járásbíróság a 2017. szeptember 14-i ítéletben ML-t a távollétében egy év és nyolc hónap szabadságvesztés-büntetésre ítélte.
- 22 A magyar Igazságügyi Minisztérium a 2017. szeptember 20-i levélben a brémai főügyészséggel annak kérdésére válaszul közölte, hogy ML az átadása esetén az átadási eljárás idejére a budapesti Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézetbe kerül, majd áthelyezik a Szombathelyi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetbe. Az említett minisztérium ezenfelül garanciát nyújtott arra nézve, hogy ML a Magyarországon tervezett fogva tartása során nem lesz kitéve a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak. Az említett minisztérium hozzáfűzte, hogy ez a biztosíték szintén kiterjed arra az esetre, ha ML-t már büntetés-végrehajtási intézetbe helyezik át.
- 23 A Nyíregyházi Járásbíróság 2017. október 31-én új európai elfogatóparancsot bocsátott ki ML ellen, ezúttal az e bíróság által 2017. szeptember 14-én kiszabott szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából.
- 24 A Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (brémai regionális felsőbíróság, Németország) a 2017. augusztus 2-án kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása céljából 2017. november 23-án elrendelte ML kiadatási őrizetbe vételét. ML-t ezen időpont óta Bréma-Oslebshausen (Németország) büntetés-végrehajtási intézetében tartják fogva.
- 25 Az Amtsgericht Bremen (brémai helyi bíróság, Németország) a 2017. október 31-én kibocsátott európai elfogatóparancs alapján 2017. december 12-én elrendelte ML őrizetbe vételét a magyar hatóságoknak való esetleges átadásáig. ML nem egyezett bele az átadásába.
- 26 A Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (brémai regionális felsőbíróság) a 2017. december 19-i végzésben fenntartotta ML kiadatási őrizetét az említett elfogatóparancs alapján. E bíróság azonban az átadás szabályosságának a magyar büntetés-végrehajtási intézetekben jellemző fogvatartási körülményekre tekintettel való értékelése céljából úgy vélte, hogy kiegészítő információk beszerzése szükséges.
- 27 Az említett bíróság a 2018. január 9-i végzésében e tekintetben kifejtette, hogy a birtokában lévő információk szerint az ML-lel szemben kiszabott büntetésnek a szombathelyi büntetés-végrehajtási intézetben való végrehajtása nem vet fel kifogásokat. Mivel azonban a magyar Igazságügyi Minisztérium a 2017. szeptember 20-i levelében felvetette annak a lehetőségét, hogy ML-t áthelyezik más büntetés-végrehajtási intézetbe, e bíróság szükségesnek tartotta, hogy az említett minisztériumhoz információkéréssel forduljon egy olyan lista formájában, amely 78 kérdést tartalmazott azon

körülményeket illetően, amelyek a budapesti büntetés-végrehajtási intézetben való fogva tartást, valamint az azon egyéb büntetés-végrehajtási intézetekben való fogva tartást jellemzik, amelyekbe ML-t áthelyezhetik.

- 28 A brémai ügyészség 2018. január 10-én ezt az információkérést megküldte a magyar Igazságügyi Minisztériumnak.
- 29 Erre az információkérésre válaszul az említett minisztérium 2018. január 12-én közölte, hogy a nemzeti jogalkotó a 2016. október 25-én elfogadott 2016. évi CX. törvényben (a továbbiakban: 2016. évi törvény), amely módosítja többek között a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 144/B. §-ának (1) bekezdését, egyrészt bevezet egy olyan jogorvoslatot, amely lehetővé teszi a fogvatartottak számára, hogy a fogva tartásuk körülményeinek a jogszerűségét vitassák, és másrészt előír egy új fogvatartási módot, az úgynevezett „reintegrációs őrizetet”. Ennek keretében azok a fogvatartottak, akik a szabadságvesztés-büntetésüket még nem töltötték le teljes mértékben, kérhetik a fogva tartásuknak a házi őrizetbe való átváltoztatását. A magyar Igazságügyi Minisztérium továbbá azt is hozzáfűzte, hogy a 2015-ös év óta több mint 1000 új helyet hoztak létre a büntetés-végrehajtási intézményekben, ami hozzájárult az említett intézmények túlszűfolttségének a csökkentéséhez.
- 30 A magyar Igazságügyi Minisztérium egyik alkalmazottja a 2018. február 1-jei, a brémai ügyészséghez címzett elektronikus levélben azt közölte, hogy ezzel ellentétes körülmények felforrulása hiányában ML hozzátétőleg egy-három hétig marad majd a budapesti büntetés-végrehajtási intézetben abból a célból, hogy az átadási eljárás végrehajtása érdekében néhány – pontosan meg nem határozott – intézkedésre kerüljön sor.
- 31 A Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (brémai regionális felsőbíróság) a 2018. február 12-i végzésben arra kérte a magyar hatóságokat, hogy 2018. február 28. előtt szolgáltatassanak információt a számára azokat a körülményeket illetően, amelyek egyrészt a budapesti büntetés-végrehajtási intézetben való fogva tartást, és másrészt az azokban a büntetés-végrehajtási intézetekben való fogva tartást jellemzik, amelyekbe ML-t áthelyezhetik. Az említett bíróság ezenfelül aziránt érdeklődött, hogy milyen információk alapján ellenőrizhetné az említett intézeteket jellemző fogvatartási körülményeket.
- 32 A brémai ügyészség 2018. február 15-én ezt az információkérést továbbította a magyar hatóságoknak.
- 33 A Magyar Igazságügyi Minisztérium 2018. március 27-én a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságával egyeztetve ismét garanciát nyújtott arra, hogy ML a magyarországi fogva tartása alatt nem lesz kitéve a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak, bármelyik büntetés-végrehajtási intézetben is lesz elhelyezve.
- 34 A Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (brémai regionális felsőbíróság) az előzetes döntéshozatalra utaló határozatában megállapítja, hogy ML részéről nem áll fenn olyan, védelmet érdemlő érdek, amely indokolná, hogy a büntetését Németországban hajtsák végre. Mivel ugyanis ML nem beszél németül, és az élettársa e tagállamban nem rendelkezik munkahellyel, sem a szociális ellátásokra való jogosultsággal, nem növeli az ML-nek a társadalomba való visszailleszkedésére vonatkozó esélyeket az, ha a büntetését Németországban tölti le. ML-t tehát főszabály szerint át kellene adni Magyarországnak.
- 35 Az említett bíróság azonban úgy véli, hogy azelőtt, hogy e tekintetben végleges döntést hozna, ellenőriznie kell, hogy a magyar hatóságok által az információkérésére válaszul nyújtott információk elégségesek-e ahhoz, hogy az IRG 73. §-ának alkalmazása keretében, és a kerethatározat 1. cikke (3) bekezdésének, 5. cikkének, és 6. cikke (1) bekezdésének, valamint a Charta 4. cikkének az értelmezését figyelembe véve ki lehessen zárni az embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyének a fennállását.

- 36 Ehhez a kérdést előterjesztő bíróság először is az általa elvégzendő vizsgálat terjedelmével kapcsolatban vet fel kérdést, tekintettel arra, hogy Magyarországon már létezik olyan jogorvoslati lehetőség, amelynek keretében a fogvatartottak vitathatják a fogva tartásuk körülményeit az alapjogokra tekintettel. Konkrétabban az említett bíróság azt kérdezi, hogy e jogorvoslati lehetőség alapján kizárható-e az embertelen vagy megalázó bánásmód mindenfajta valós veszélye abban az esetben, ha – amint az többek között az EJEB a 2015. március 10-i Varga és társai kontra Magyarország ítéletéből (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, 79–92. §) kitűnik – bizonyítékok vannak a magyarországi fogvatartási körülményeket érintő rendszerszintű vagy általánossá vált hiányosságok fennállására. E tekintetben az említett bíróság azt kérdezi, hogy milyen hatással jár az Emberi Jogok Európai Bírósága által nemrégiben a 2017. november 14-i Domján kontra Magyarország ítéletében (CE:ECHR:2017:1114DEC000543317, 22. §) tett azon megállapítás, mely szerint nem bizonyított az, hogy az említett jogorvoslati lehetőség nem nyújt reális kilátást a nem megfelelő fogvatartási körülmények javítására az EJEE 3. cikkében foglalt követelmények tiszteletben tartása céljából.
- 37 Abban az esetben, ha e jogorvoslati lehetőség nem zárna ki annak a veszélyét, hogy egy fogvatartottal szemben a fogvatartási körülményei miatt felmerülő embertelen vagy megalázó bánásmódot alkalmaznak, a kérdést előterjesztő bíróság másodszor arra keres választ, hogy a magyar hatóságoktól beszerzett információkra és garanciákra tekintettel hogyan határozható meg a terjedelme a kérdést előterjesztő bíróság esetleges, arra vonatkozó kötelezettségének, hogy ellenőrizze a fogva tartás módjait és körülményeit minden olyan büntetés-végrehajtási intézetben, amelyben ML fogva tartható.
- 38 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság először is arra keres választ, hogy a fogva tartás körülményeit érintő ellenőrzésnek valamennyi olyan büntetés-végrehajtási intézetre ki kell-e terjednie, amelyben ML fogva tartható, többek között ideértve az ideiglenes jelleggel vagy átszállítás céljára használt intézeteket is, vagy ezen ellenőrzés azon büntetés-végrehajtási intézetekre korlátozható, amelyek a kibocsátó tagállam hatóságai által szolgáltatott információk alapján valószínűleg ML fogva tartásának alapvető helyei lesznek. Ugyanis, bár e bíróság a szombathelyi büntetés-végrehajtási intézet tekintetében az embertelen vagy megalázó bánásmód mindenfajta veszélyét kizárhatja, a magyar hatóságok által közölt információk elégtelenek ahhoz, hogy ugyanezen bíróság ilyen megállapítást tegyen a budapesti büntetés-végrehajtási intézetek, illetve egyéb olyan büntetés-végrehajtási intézetek tekintetében, amelyek vonatkozásában az említett hatóságok fenntartották ML későbbi áthelyezésének a lehetőségét. Az említett bíróságban ezenfelül kérdés merült fel az e tekintetben elvégzendő vizsgálat terjedelmét és kritériumait illetően. Konkrétan arra keres választ, hogy köteles-e figyelembe venni az Emberi Jogok Európai Bíróságának a 2016. október 20-i Muršić kontra Horvátország ítéletén (CE:ECHR:2016:1020JUD000733413) alapuló ítélkezési gyakorlatát.
- 39 Abban az esetben továbbá, ha a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak meg kell vizsgálniuk az összes olyan büntetés-végrehajtási intézetet, amelyekben ML fogva tartható, a kérdést előterjesztő bíróságban először is az a kérdés merült fel, hogy beérheti-e a magyar hatóságok által tett általános nyilatkozatokkal, amelyek szerint ML nem lesz kitéve az embertelen vagy megalázó bánásmód veszélyének, vagy ML átadását kötheti-e ahhoz a kizárólagos feltételhez, hogy nem lesz kitéve ilyen bánásmódnak. Ellenkező esetben az említett bíróság arra keresi a választ, hogy egyrészt milyen jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy a magyar hatóságok közölték, hogy ML átmeneti jellegű fogva tartása nem haladja meg a háromhetes időtartamot, mivel e közlés megfogalmazásában szerepel az „ezzel ellentétes körülmények felmerülése hiányában” fenntartás. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy figyelembe vehet-e információkat abban az esetben, ha lehetetlen megállapítani, hogy azok a kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kibocsátó igazságügyi hatóságtól, vagy a kerethatározat 7. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, és az említett kibocsátó igazságügyi hatóság kérésére eljáró központi hatóságtól származnak.

40 E körülmények között a Hanseatisches Oberlandesgericht in Bremen (brémai regionális felsőbíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Milyen jelentőséggel bír [a kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdésében, 5. cikkében és 6. cikkének (1) bekezdésében foglalt rendelkezéseknek az embertelen vagy megalázó bánásmódra vonatkozóan a Charta 4. cikkében előírt tilalommal összefüggésben való] értelmezése keretében az, hogy a kibocsátó tagállamban jogorvoslati lehetőségek állnak a fogvatartott rendelkezésére fogva tartásának körülményeit illetően?
- a) Ha a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak bizonyítékok állnak rendelkezésükre a kibocsátó tagállamban uralkodó fogvatartási körülményekre vonatkozó, rendszerszintű vagy általánossá vált – akár bizonyos csoportokat, akár pedig bizonyos büntetés-végrehajtási intézeteket érintő – hiányosságok fennállásáról, akkor, anélkül, hogy a konkrét fogvatartási körülmények további vizsgálatára lenne szükség, a fent említett rendelkezésekre tekintettel már akkor is ki kell-e zárni annak – az átadás teljesíthetőségét kizáró – tényleges veszélyét, hogy a terhelt átadása esetén embertelen vagy megalázó bánásmódban részesítik, ha az ilyen jogorvoslati lehetőségek biztosítottak?
- b) Jelentőséggel bír-e e tekintetben az, hogy e jogorvoslati lehetőségeket illetően az Emberi Jogok Európai Bírósága nem látott arra utaló jeleket, hogy azok ne kínálnának a fogvatartottaknak valós kilátást a nem megfelelő fogvatartási körülmények javulására?
- 2) Ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdésre adandó válasz alapján a fogvatartottak rendelkezésére álló ilyen jogorvoslati lehetőségek fennállása, anélkül hogy a kibocsátó tagállamban uralkodó konkrét fogvatartási körülményeket a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak tovább kellene vizsgálniuk, nem alkalmas arra, hogy a terhelttel való embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyét kizárja:
- a) Úgy kell-e értelmezni a fent említett rendelkezéseket, hogy a kibocsátó tagállamban uralkodó fogvatartási körülmények végrehajtó igazságügyi hatóságok általi vizsgálatának minden olyan büntetés-végrehajtási intézetre vagy egyéb fogvatartási intézményre ki kell terjednie, amelybe a terhelt adott esetben befogadást nyerhet? A meghatározott büntetés-végrehajtási intézetekben megvalósuló, csak ideiglenes vagy átszállítás céljából történő fogva tartásra is vonatkozik-e ez? Vagy a vizsgálat arra a büntetés-végrehajtási intézetre korlátozódhat, amelybe a terhelt a kibocsátó tagállam hatóságainak tájékoztatása szerint valószínűleg és az idő túlnyomó részére befogadást nyer?
- b) Ennek érdekében minden esetben a vonatkozó fogvatartási körülmények olyan átfogó vizsgálatára van-e szükség, amely mind az egy fogvatartottra eső személyes tér nagyságára, mind a fogva tartás egyéb körülményeire kiterjed? Az [EJEB] 2016. október [20-i] Muršić kontra Horvátország ítéletéből [CE:ECHR:2016:1020JUD000733413] következő ítélkezési gyakorlatot kell-e az ily módon megállapított fogvatartási körülmények értékelése során alapul venni?
- 3) Ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdésre adandó válasz alapján a végrehajtó igazságügyi hatóságok vizsgálati kötelezettségét valóban ki kell terjeszteni valamennyi [olyan] tekintetbe jövő büntetés-végrehajtási intézetre [amelybe az érintett személy áthelyezésének esélye van]:
- a) Mellőzhetővé teszi-e a minden egyes tekintetbe jövő büntetés-végrehajtási intézetben uralkodó fogvatartási körülmények végrehajtó igazságügyi hatóságok általi vizsgálatát az, hogy a kibocsátó tagállam általános garanciát nyújt arra nézve, hogy a terhelt nem lesz embertelen vagy megalázó bánásmód veszélyének kitéve?
- b) Vagy a minden egyes tekintetbe jövő büntetés-végrehajtási intézetben uralkodó fogvatartási körülmények vizsgálata helyett ahhoz a feltételéhez köthető-e a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak az átadás teljesíthetőségéről szóló határozata, hogy a terhelt nem lesz ilyen bánásmódnak kitéve?

- 4) Ha az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésre adandó válasz alapján a garanciák nyújtása és feltételek kikötése sem teszi mellőzhetővé azt, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságok a kibocsátó tagállam minden egyes tekintetbe jövő, [olyan] büntetés-végrehajtási intézetében uralkodó fogvatartási körülményeket megvizsgálják, [amelybe az érintett személy áthelyezésének esélye van]:
- a) Akkor is ki kell-e terjeszteni a végrehajtó igazságügyi hatóságok vizsgálati kötelezettségét valamennyi tekintetbe jövő büntetés-végrehajtási intézetben uralkodó fogvatartási körülményekre, ha a kibocsátó tagállam igazságügyi hatóságainak tájékoztatása szerint a terhelt fogva tartásának időtartama a kibocsátó tagállamban nem fogja meghaladni a három hetet, feltéve azonban, hogy nem merülnek fel ezzel ellentétes körülmények?
 - b) Akkor is ez az irányadó, ha a végrehajtó igazságügyi hatóságok számára nem megállapítható, hogy ezen információkat a kibocsátó igazságügyi hatóság közölte-e, vagy azok a kibocsátó tagállamnak a kibocsátó igazságügyi hatóság támogatásra irányuló kérése nyomán eljáró központi hatóságainak egyikétől származnak-e?”

A sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásról

- 41 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy a Bíróság a jelen előzetes döntéshozatalra utalást a Bíróság eljárási szabályzata 107. cikkének (1) bekezdésében előírt sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban bírálja el.
- 42 E bíróság a kérelmének alátámasztása érdekében közölte, hogy az érintett 2017. november 23. óta meg van fosztva a szabadságától a magyar igazságügyi hatóságok által kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása keretében. Ezenfelül az említett bíróság azt az álláspontot képviseli, hogy ha meg kellene vizsgálnia az átszállítás céljából használt büntetés-végrehajtási intézetekben vagy az egyéb olyan büntetés-végrehajtási intézetekben uralkodó fogvatartási körülményeket, amelyekbe e személy a későbbiekben áthelyezhető, e vizsgálatból, ha nem tudja kizárni az embertelen vagy megalázó bánásmód mindenfajta veszélyét, arra kell következtetnie, hogy a kért átadás nem teljesíthető. Következésképpen a kiadatási őrizetet is meg kellene szüntetnie.
- 43 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra utalás a kerethatározat értelmezésére irányul, amely kerethatározat az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének térségére vonatkozó V. címe alá tartozik. Így az sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás tárgya lehet.
- 44 Másodszor a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően a sürgősség kritériumát illetően figyelembe kell venni azt a körülményt, hogy az alapügyben érintett személy jelenleg meg van fosztva szabadságától, és hogy további fogva tartása az alapjogvita kimenetelétől függ. Egyébként az érintett személy helyzetét azon időpontra tekintettel kell értékelni, amelyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a sürgősségi eljárásban történő elbírálására irányuló kérelmet vizsgálják (2017. december 22-i Ardic ítélet, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 45 Márpedig a jelen ügyben egyrészt nem vitatott, hogy ebben az időpontban az érintett személy, mivel őrizetben volt, meg volt fosztva a szabadságától. Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság által szolgáltatott magyarázatokból kitűnik, hogy e személy további fogva tartása az alapügy kimenetelétől függ. A vele szemben alkalmazott fogvatartási intézkedést ugyanis az ellene kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtása keretében rendelték el. Következésképpen az, hogy e bíróság hogyan dönt az említett személynek a magyar hatóságok részére való átadásáról, azon válaszoktól függ, amelyeket a Bíróság az előzetes döntéshozatalra előterjesztett jelen kérdésekre ad.

- 46 E körülmények között az előadó bíró javaslatára, a főtanácsnok meghallgatását követően a Bíróság első tanácsa 2018. április 17-én úgy határozott, hogy helyt ad a kérdést előterjesztő bíróság azon kérelmének, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmet sürgősségi eljárásban bírálják el.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

- 47 Kérdéseivel, amelyeket együtt célszerű vizsgálni, a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdését, 5. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság olyan információkkal rendelkezik, amelyek tanúsítják, hogy a kibocsátó tagállam büntetés-végrehajtási intézményeiben a fogvatartási körülményeket érintően rendszerszintű vagy általánossá vált hiányosságok állnak fenn, e hatóság önmagában amiatt, hogy a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs által érintett személy a kibocsátó tagállamban a fogvatartási körülményeinek a vitását lehetővé tevő jogorvoslati lehetőséggel rendelkezik, kizártnak tekintheti annak a valós veszélyét, hogy az említett személy a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve, és ha e kérdésre nemleges a válasz, az említett hatóság köteles-e megvizsgálni minden olyan büntetés-végrehajtási intézet fogvatartási körülményeit, amelyekben e személy esetlegesen – akár ideiglenesen vagy átszállítás céljából – fogva tartható, vagy e büntetés-végrehajtási intézetek közül csak annak a fogvatartási körülményeit köteles vizsgálni, amely a rendelkezésére álló információk szerint az említett személy fogva tartásának alapvető helye lesz. E bíróság ezenfelül azt kérdezi, hogy ugyanezen rendelkezéseket úgy kell-e értelmezni, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságnak minden fogvatartási körülményt vizsgálnia kell, és hogy e vizsgálat keretében e hatóság figyelembe vehet-e a kibocsátó tagállamnak a kibocsátó igazságügyi hatóságtól eltérő más hatóságai által szolgáltatott információkat is, mint például konkrétan az arra vonatkozó garanciát, hogy az érintett személy nem lesz kitéve a Charta 4. cikkében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak.

Előzetes észrevételek

- 48 Az előterjesztett kérdések megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog azon az alapvető előfeltevésen alapul, amely szerint minden tagállam osztozik az összes többi tagállammal az Unió alapjául szolgáló számos közös értékben, és elismeri, hogy azok osztják ezen értékeket vele, amint azt az EUSZ 2. cikk kimondja. Ezen előfeltevés maga után vonja és igazolja a tagállamok közötti kölcsönös bizalom fennállását ezen értékek elismerése, és így az azokat végrehajtó uniós jog tiszteletben tartása tekintetében (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 35. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Mind a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elve, mind pedig a köztük fennálló kölcsönös bizalmon alapuló kölcsönös elismerés elve alapvető jelentőséggel bír az uniós jogban, mivel lehetővé teszik egy belső határok nélküli térség létrehozását és fenntartását. Pontosabban a kölcsönös bizalom elve, különösen a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség tekintetében mindegyik államtól megköveteli, hogy – kivételes körülményektől eltekintve – úgy tekintse, hogy az összes többi tagállam tiszteletben tartja az uniós jogot, és különösen az uniós jog által elismert alapvető jogokat (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Így a tagállamok az uniós jog végrehajtásakor az uniós jog alapján kötelesek lehetnek arra, hogy feltételezzék, hogy a többi tagállam tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és így nemcsak az nem lehetséges, hogy valamely másik tagállamtól az alapvető jogok uniós jog által biztosított védelmi szintjénél magasabb nemzeti védelmi szintet követeljenek meg, hanem – a kivételes esetektől eltekintve – azt sem vizsgálhatják meg, hogy ezen másik tagállam a konkrét esetben ténylegesen

tiszteletben tartotta-e az Unió által biztosított alapvető jogokat (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 51 A kerethatározat (6) preambulumbekzdéséből kitűnik, hogy az e kerethatározatban előírt európai elfogatóparancs az első konkrét megvalósulása a büntetőjog területén a kölcsönös elismerés elvének (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 38. pont).
- 52 A kerethatározatnak az a célja – amint az különösen az 1. cikkének az (5) és (7) preambulumbekzdésével összefüggésben értelmezett (1) és (2) bekezdéséből kitűnik –, hogy a kiadatásról szóló, 1957. december 13-i európai egyezményen alapuló, többoldalú kiadási rendszert az igazságügyi hatóságok közötti, az elítéltek vagy gyanúsítottak büntető ítélet végrehajtása vagy büntetőeljárás lefolytatása céljából történő, a kölcsönös elismerés elvén alapuló átadásának rendszerével váltsa fel (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 A kerethatározat célja ily módon az elítéltek vagy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak átadásának új, egyszerűsített és hatékonyabb rendszerének bevezetése útján az igazságügyi együttműködés megkönnyítése és meggyorsítása annak érdekében, hogy elősegítse az Unió azon célkitűzésének elérését, hogy a szabadság, a biztonság és a jog érvényesülésének azon nagy fokú bizalomra épülő térségévé váljon, amelynek a tagállamok között fenn kell állnia (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 A kerethatározat által szabályozott területen a kölcsönös elismerés elve, amely a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés „sarokkövéként” szolgál, amint az a kerethatározat (6) preambulumbekzdéséből kitűnik, a kerethatározat 1. cikkének (2) bekezdésében jut érvényre, amely kimondja azon szabályt, miszerint a tagállamok minden európai elfogatóparancsot a kölcsönös elismerés elve alapján és az említett kerethatározat rendelkezéseinek megfelelően hajtanak végre. A végrehajtó igazságügyi hatóságok tehát – főszabály szerint – csakis a végrehajtás megtagadásának a kerethatározatban taxatív felsorolt eseteiben tagadhatják meg az ilyen elfogatóparancs végrehajtását, és annak végrehajtását kizárólag az e kerethatározat 5. cikkében kimerítő jelleggel felsorolt feltételekhez köthetik. Következésképpen, mivel az európai elfogatóparancs végrehajtása a főszabály, a végrehajtás megtagadása kivételként tekintendő, amelyet szigorúan kell értelmezni (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 55 Így az említett kerethatározat kifejezetten meghatározza egyrészt az európai elfogatóparancs végrehajtása kötelező (3. cikk), illetve mérlegelhető megtagadásának okait (4. és 4a. cikk), másfelől a kibocsátó tagállam által egyedi esetekben nyújtandó garanciákat (5. cikk) (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 42. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 56 Ugyanakkor a Bíróság elismerte, hogy a kölcsönös elismerés elve és a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elve korlátozható „kivételes körülmények” fennállása esetén (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 57 Ebben az összefüggésben a Bíróság elismerte, hogy bizonyos körülmények esetén a végrehajtó igazságügyi hatóság megszüntetheti a kerethatározat által bevezetett átadási eljárást, ha fennáll annak a veszélye, hogy a keresett személy az átadása esetén a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy

megalázó bánásmódban részesül (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 44. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 58 Ezért a Bíróság egyrészt a kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdését vette alapul, amely kimondja, hogy ez a kerethatározat nem érinti az EUSZ 2. cikkben és az EUSZ 6. cikkében biztosított alapvető jogok és alapvető jogelvek tiszteletben tartásának a kötelezettségét, másrészt pedig a Charta 4. cikkében biztosított alapvető jog abszolút jellegét (a mai napon hozott Minister for Justice and Equality ítélet [Az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai], C-216/18 PPU, 45. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Így, amikor arról tanúskodó információk állnak a végrehajtó tagállam igazságügyi hatósága rendelkezésére, hogy fennáll annak a tényleges veszélye, hogy a kibocsátó tagállamban fogva tartott személyeket embertelen vagy megalázó bánásmódban részesítik, az uniós jog, és különösen a Charta 4. cikke által biztosított alapvető jogok védelmi szintjének fényében köteles figyelembe venni e veszély fennállását, amikor az európai elfogatóparanccsal érintett személynek a kibocsátó tagállam hatóságai számára történő átadásáról kell határoznia. Az ilyen elfogatóparancs végrehajtása ugyanis nem vezethet ahhoz, hogy e személy embertelen vagy megalázó bánásmódban részesüljön (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 88. pont).
- 60 Ennek érdekében a végrehajtó igazságügyi hatóságnak először is a kibocsátó tagállam büntetés-végrehajtási intézeteiben uralkodó fogvatartási körülményekre vonatkozó objektív, megbízható, pontos és kellően aktuális információkat kell alapul vennie, amelyek rendszerszintű vagy általánossá vált, vagy bizonyos csoportokat, vagy bizonyos büntetés-végrehajtási intézeteket érintő hiányosságok fennállását bizonyítják. Ezek az adatok származhatnak többek között nemzetközi bírósági határozatokból, így az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítéleteiből, a kibocsátó tagállam bírósági határozataiból, valamint az Európai Tanács szervezetei által elfogadott vagy az Egyesült Nemzetek rendszeréből eredő határozatokból, jelentésekből és más dokumentumokból (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 89. pont).
- 61 Ugyanakkor annak megállapítása, hogy a kibocsátó tagállamban uralkodó általános fogvatartási körülmények miatt fennáll annak a tényleges veszélye, hogy embertelen vagy megalázó bánásmódot alkalmaznak, önmagában nem eredményezheti az európai elfogatóparancs végrehajtásának megtagadását. Csupán a kibocsátó tagállamban uralkodó fogvatartási körülményekre vonatkozó, rendszerszintű vagy általánossá vált, akár bizonyos csoportokat, akár pedig bizonyos büntetés-végrehajtási intézeteket érintő hiányosságok fennállásáról tanúskodó információk ugyanis nem feltétlenül jelentik azt, hogy egy konkrét esetben az érintett személy embertelen vagy megalázó bánásmódban részesülne az ezen tagállam hatóságainak történő átadása esetén (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 91. és 93. pont).
- 62 Következésképpen az európai elfogatóparanccsal érintett személy egyedi esetében a Charta 4. cikke tiszteletben tartásának biztosításához a végrehajtó igazságügyi hatóság, amely az ilyen hiányosságok fennállásáról tanúskodó objektív, megbízható, pontos és kellően aktuális információkkal rendelkezik, köteles konkrétan és pontosan megvizsgálni, hogy az adott ügy körülményei közt komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból vélelmezhető-e, hogy az érintett személy a kibocsátó tagállamnak való átadása következtében a kibocsátó tagállamban végrehajtandó fogva tartásának körülményei miatt ténylegesen ki lenne-e téve ebben a tagállamban az e cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyének (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 92. és 94. pont).
- 63 Ehhez az említett hatóságnak a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése alapján arra kell kérnie a kibocsátó tagállam igazságügyi hatóságát, hogy haladéktalanul közöljön vele minden további szükséges információt az érintett személy e tagállamban történő fogva tartásának várható körülményeivel kapcsolatban. Ez a megkeresés arra is kiterjedhet, hogy a kibocsátó tagállamban léteznek-e olyan

nemzeti vagy nemzetközi eljárások és mechanizmusok a fogvatartási körülmények ellenőrzésére, például a büntetés-végrehajtási intézetbeli látogatásokkal kapcsolatban, amelyek lehetővé teszik az ezen intézetekben uralkodó fogvatartási körülmények aktuális állapotának értékelését (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 95. és 96. pont).

- 64 A kibocsátó igazságügyi hatóság köteles megküldeni ezeket az információkat a végrehajtó igazságügyi hatóságnak (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 97. pont).
- 65 Amennyiben a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése értelmében szolgáltatott információk, valamint a végrehajtó igazságügyi hatóság rendelkezésére álló bármely más információ alapján ez a hatóság azt állapítja meg, hogy az európai elfogatóparanccsal érintett személy tekintetében fennáll a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélye, ezen elfogatóparancs végrehajtását el kell halasztani, de nem lehet megszüntetni (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 98. pont).
- 66 Ezzel szemben, amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság a kibocsátó igazságügyi hatóságtól kapott információk alapján kizárja az érintett személyt a kibocsátó tagállamban fenyegető embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges veszélyének fennállását, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak a kerethatározatban meghatározott határidőben határozatot kell hoznia az európai elfogatóparancs végrehajtásáról, ami nem érinti az érintett személy azon lehetőségét, hogy az átadást követően a kibocsátó tagállam jogrendjében rendelkezésre álló azon jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye, amelyek lehetővé teszik számára, hogy adott esetben vitassa az e tagállam valamely büntetés-végrehajtási intézetében foganatosított fogva tartása körülményeinek jogszerűségét (2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 103. pont).
- 67 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy olyan információkkal rendelkezik, amelyek a magyarországi fogvatartási körülményeket érintő rendszerszintű vagy általánossá vált hiányosságok fennállását bizonyítják. E bíróság álláspontja szerint ugyanis az EJEB 2015. március 10-i Varga és társai kontra Magyarország ítéletéből (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712, 79–92. §) az következik, hogy mivel e tagállamban a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfolttsága jellemző, fennáll a veszélye annak, hogy a Magyarországon fogva tartott személyek embertelen vagy megalázó bánásmódban részesülnek. Az említett bíróság úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatalra utaló határozat meghozatalának időpontjában e helyzet továbbra is fennáll, mivel a magyar hatóságok szerint a büntetés-végrehajtási intézetekben 1000 férőhelyet hoztak létre, a hiányzó férőhelyek száma pedig 5500. Ezenfelül e bíróság álláspontja szerint nehéz értékelni azt, hogy a 2016. évi törvényben bevezetett, a fogva tartás házi őrizetté való átváltoztatására vonatkozó lehetőség ténylegesen milyen hatást gyakorol a büntetés-végrehajtási intézetek magyarországi túlszűfolttságának a csökkentésére.
- 68 Magyarország az írásbeli észrevételeiben és a tárgyaláson vitatta, hogy a területén a fogvatartási körülményeket illetően ilyen hiányosságok állnának fenn. E tagállam véleménye szerint a kérdést előterjesztő bíróság az EJEB 2015. március 10-i Varga és társai kontra Magyarország ítéletnek (CE:ECHR:2015:0310JUD001409712) téves módon túlzott jelentőséget tulajdonít, és figyelmen kívül hagyja az ezen ítélet kihirdetését követő fejleményeket. Konkrétan a kérdést előterjesztő bíróság nem vette figyelembe a büntetés-végrehajtási intézetekben fennálló életkörülmények javítását, sem azokat a jogszabályi módosításokat, amelyekre az említett ítélet végrehajtása céljából került sor, és figyelmen kívül hagyta az Emberi Jogok Európai Bírósága újabb határozatait is.
- 69 E tekintetben azonban hangsúlyozni kell, hogy a jelen előzetes döntéshozatalra utalás keretében a Bíróságot nem kérdezték a magyarországi fogvatartási körülmények rendszerszintű vagy általánossá vált hiányosságainak a fennállásáról.

- 70 A kérdést előterjesztő bíróság ugyanis e hiányosságok fennállásának az előfeltevését alapul véve lényegében a jelen ítélet 61–66. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel annak a megállapítását kéri, hogy a kibocsátó tagállam hatóságai részéről a számára továbbított különböző információk lehetővé teszik-e az arra vonatkozó valós veszély kizárását, hogy az érintett személy az említett tagállamban a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve.
- 71 E kérdésekre tehát azon előfeltevésből kiindulva kell választ adni, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság a saját felelősségére alapul vett, és amelynek a helytállóságát a jelen ítélet 60. pontjában megállapítottakkal összhangban kellően aktuális adatok alapján ellenőriznie kell, különös tekintettel a 2016. évi törvénynek a 2017. január 1-jétől való alkalmazására, amely adott esetben ezt az előfeltevést megcáfolhatja.

A kibocsátó tagállamban biztosított, a fogvatartási körülményeknek az alapvető jogok tekintetében fennálló jogszerűségét érintő jogorvoslati lehetőség

- 72 Nem vitatott, hogy Magyarország a 2016. évi törvényben 2017. január 1-jétől kezdődően olyan jogorvoslati lehetőséget vezetett be, amely lehetővé teszi a fogvatartottak számára, hogy bírósági jogorvoslati lehetőség keretében vitassák a fogvatartási körülményeiknek az alapvető jogok tekintetében fennálló jogszerűségét.
- 73 Amint arra a jelen eljárásban részt vevő valamennyi érdekelt rámutatott, az ilyen jogorvoslati lehetőség, bár a Charta 47. cikke értelmében vett hatékony bírósági jogorvoslatnak minősülhet, önmagában nem elég az arra vonatkozó valós veszély kizárásához, hogy az érintett személy a kibocsátó tagállamban a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve.
- 74 Ugyanis, bár a kibocsátó tagállam fogvatartási körülményeinek az ilyen jellegű utólagos bírósági felülvizsgálata jelentős fejleménynek minősül, amely hozzájárulhat e tagállam hatóságainak az arra való ösztönzéséhez, hogy e körülményeket javítsák, és amely így a végrehajtó igazságügyi hatóságok részéről figyelembe vehető az európai elfogatóparancs által érintett személy tervezett fogva tartása körülményeinek az átfogó értékelése keretében, melynek célja az e személy átadásáról való döntés, e felülvizsgálat önmagában nem zárhatja ki annak a veszélyét, hogy e személlyel szemben az átadását követően a fogva tartásának a körülményei miatt a Charta 4. cikkével ellentétes bánásmódon alkalmaznak.
- 75 Következésképpen, még ha a kibocsátó tagállam elő is ír olyan jogorvoslati lehetőségeket, amelyek lehetővé teszik a fogvatartási körülmények jogszerűségének az alapvető jogok tekintetében való felülvizsgálatát, a végrehajtó igazságügyi hatóságok továbbra is kötelesek arra, hogy minden egyes érintett személy helyzetét egyedileg vizsgálják annak biztosítása érdekében, hogy az adott személy átadását érintő döntésük eredményeképpen nem merül fel annak a valós veszélye, hogy e személy az említett körülmények miatt az e rendelkezés értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve.
- 76 Ennek az értelmezésnek nem mondanak ellent az Emberi Jogok Európai Bírósága által a 2017. november 14-i Domján kontra Magyarország ítéletében (CE:ECHR:2017:1114DEC000543317) tett megállapítások. Ebben az ítéletben ugyanis az Emberi Jogok Európai Bírósága egyrészt annak a megállapítására szorítkozott, hogy a 2016. évi törvényben bevezetett jogorvoslatok főszabály szerint biztosítják az EJEE-nek a büntetés-végrehajtási intézetekben uralkodó túlsúlyoltságból és a Magyarországon jellemző egyéb meg nem felelő fogvatartási körülményekből származó megsértésének a valós megoldását, és az EJEB előtt az említett ügyben indított keresetet elfogadhatatlanság miatt el kellett utasítani, mivel e belső jogi jogorvoslati lehetőségek nem kerültek kimerítésre. Másrészt az EJEB megállapította, hogy fenntartja annak a jogát, hogy e jogorvoslatok hatékony jellegét a gyakorlati alkalmazásuk alapján újra megvizsgálja.

A kibocsátó tagállamban fennálló fogvatartási körülmények vizsgálatának a terjedelméről

A vizsgálandó büntetés-végrehajtási intézetekről

- 77 A jelen ítélet 61–66. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat szerint az európai elfogatóparancs által érintett személy átadásáról való döntés meghozatalára hivatott végrehajtó igazságügyi hatóságoknak konkrétan és pontosan értékelniük kell, hogy az adott ügy körülményei alapján fennáll-e a valós veszélye annak, hogy e személy a kibocsátó tagállamban embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve.
- 78 Következésképpen az említett hatóságok által elvégzendő ezen vizsgálat a konkrét és pontos jellegére tekintettel nem vonatkozhat az összes olyan büntetés-végrehajtási intézetet jellemző általános fogvatartási körülményekre, amelyekben az érintett személy fogva tartható.
- 79 E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságoknak a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdésével összhangban fennálló, arra vonatkozó lehetősége, hogy soron kívül megkérjék a szükséges kiegészítő információkat abban az esetben, ha úgy ítélik meg, hogy a kibocsátó tagállam által közölt információk nem elégségesek ahhoz, hogy az átadás kérdésében határozzanak, legvégső megoldás, amely kizárólag azokra a rendkívüli esetekre vonatkozik, amelyekben a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy véli, hogy nem áll rendelkezésére az átadásról szóló határozat sürgős meghozatalához szükséges valamennyi alaki elem (lásd ebben az értelemben: 2018. január 23-i Piotrowski ítélet, C-367/16, EU:C:2018:27, 60. és 61. pont).
- 80 Ezt a rendelkezést tehát a végrehajtó igazságügyi hatóságok nem használhatják arra, hogy a kibocsátó tagállamtól rendszeresen általános információt kérjenek az azon büntetés-végrehajtási intézetekre jellemző fogvatartási körülményeket érintően, amelyekben az európai elfogatóparancs által érintett személy elhelyezhető.
- 81 Ezenfelül az ilyen kérés a legtöbb esetben a kibocsátó tagállam területén található valamennyi büntetés-végrehajtási intézetre vonatkozó információkérés lenne, mivel az európai elfogatóparancs által érintett személy elvileg e tagállam területén valamennyi büntetés-végrehajtási intézetben elhelyezhető. Márpedig az európai elfogatóparancs végrehajtásának a szakaszában általában nem lehetséges azonosítani az összes olyan büntetés-végrehajtási intézetet, amelyben e személyt ténylegesen fogva tartják, mivel az egyik intézetből a másikba való áthelyezést igazolhatják előre nem látható körülmények, amelyek akár az érintett személyhez nem kapcsolódó okok is lehetnek.
- 82 E megfontolásokat alátámasztja a kerethatározat által követett cél is, amely, amint az a jelen ítélet 53. pontjából kitűnik, az elítéltek vagy a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítottak átadásának egyszerűsített és hatékony rendszerének bevezetése útján az igazságügyi együttműködés megkönnyítése és meggyorsítása.
- 83 Ez a cél ugyanis alapjául szolgál többek között az európai elfogatóparancsra vonatkozó határozatok meghozatalára vonatkozó határidők kezelésének, amelyeket a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk, és amelyeknek a fontosságát a kerethatározat számos rendelkezése kifejezi, többek között annak 17. cikke is (lásd ebben az értelemben: 2018. január 23-i Piotrowski ítélet, C-367/16, EU:C:2018:27, 55. és 56. pont).
- 84 Márpedig nyilvánvalóan túlzott lenne a végrehajtó igazságügyi hatóságok olyan kötelezettsége, hogy minden olyan büntetés-végrehajtási intézetnek megvizsgálják a fogvatartási körülményeit, amelyekben az érintett személyt a kibocsátó tagállamban fogva tarthatják. Ezenfelül ilyen kötelezettséget lehetetlen lenne a kerethatározat 17. cikkében előírt határidőkön belül teljesíteni. Az ilyen vizsgálat ugyanis jelentős mértékben késleltetné e személy átadását, és következésképpen az európai elfogatóparancs rendszerének a működését mindenfajta hatékony érvényesülésétől megfosztaná.

- 85 Ez a keresett személy büntetlenségének a veszélyét okozhatja, és ez még inkább igaz abban az esetben, ha – amint az alapügyben, amely szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs végrehajtását érinti – a végrehajtó igazságügyi hatóság megállapította, hogy nem teljesülnek a kerethatározat 4. cikkének 6. pontjában előírt, a végrehajtás megtagadására vonatkozó, mérlegelhető indok alkalmazási feltételei, mely indok a végrehajtó tagállam számára lehetővé teszi, hogy a belső jogának megfelelően megkezdje e büntetés végrehajtását többek között annak érdekében, hogy az érintett személynek a társadalomba való visszailleszkedését érintő esélyek növekedjenek (lásd többek között: 2012. szeptember 5-i Lopes Da Silva Jorge ítélet, C-42/11, EU:C:2012:517, 32. pont).
- 86 Márpedig az ilyen büntetlenség összeegyeztethetetlen lenne a kerethatározat céljával (lásd ebben az értelemben: 2017. június 29-i Popławski ítélet, C-579/15, EU:C:2017:503, 23. pont), valamint az EUSZ 3. cikk (2) bekezdésének a céljával, mely utóbbi rendelkezés kontextusába az említett kerethatározat illeszkedik, és amely szerint az Unió egy belső határok nélküli, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló olyan térséget kínál polgárai számára, ahol a személyek szabad mozgásának biztosítása a külső határok ellenőrzésére, valamint a bűnmegelőzésre és bűnüldözésre vonatkozó megfelelő intézkedésekkel párosul (2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 36. és 37. pont).
- 87 Következésképpen azon kölcsönös bizalomra tekintettel, amelynek fenn kell állnia a tagállamok között, és amelyen az európai elfogatóparancs rendszere alapszik, valamint konkrétan figyelembe véve a végrehajtó igazságügyi hatóságok számára az ilyen elfogatóparancs végrehajtását érintő jogerős határozat meghozatalára vonatkozóan a kerethatározat 17. cikkében előírt határidőket, e hatóságok kizárólag azon büntetés-végrehajtási intézetek fogvatartási körülményeit kötelesek megvizsgálni, amelyekben a rendelkezésükre álló információk alapján e személy fogva tartását konkrétan tervezik, ideértve az ideiglenes vagy átszállítás céljára szolgáló fogva tartást is. Az egyéb olyan büntetés-végrehajtási intézetekben jellemző fogvatartási körülményeknek az alapvető jogokkal való összeegyeztethetősége, amelyekben az említett személy a későbbiekben adott esetben fogva tartható, a jelen ítélet 66. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a kibocsátó tagállam bíróságainak kizárólagos hatáskörébe tartozik.
- 88 A jelen ügyben, még ha ezeket az információkat nem is a kibocsátó igazságügyi hatóság szolgáltatta, a jelen eljárásban részt vevő valamennyi érdekelt számára vitathatatlan, hogy az érintett személyt a magyar hatóságoknak való átadása esetén először a budapesti büntetés-végrehajtási intézetben fogják fogva tartani egy és három hét közötti időtartamra, majd átszállítják a szombathelyi büntetés-végrehajtási intézetbe, de nem kizárt, hogy a későbbiekben más büntetés-végrehajtási intézetbe kerül áthelyezésre.
- 89 E körülmények között a végrehajtó igazságügyi hatóságnak az érintett személy fogva tartásának körülményeit kizárólag e két intézet vonatkozásában kell ellenőriznie.

A fogvatartási körülmények vizsgálatáról

- 90 Mivel az uniós jog nem ír elő minimumszabályokat a fogvatartási körülményekre vonatkozóan, emlékeztetni kell arra, hogy amint az már a 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítéletben (C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 90. pont) megállapításra került, az EJEE 3. cikke a fogva tartás helye szerinti államok hatóságaira terheli az annak biztosítására irányuló pozitív kötelezettséget, hogy valamennyi foglyot olyan körülmények között tartsanak fogva, amelyek garantálják az emberi méltóság tiszteletben tartását, hogy az intézkedés végrehajtásának módja az érintett személyt nem tegye ki olyan nehézségeknek vagy megpróbáltatásnak, amelynek mértéke meghaladja a fogva tartással elkerülhetetlenül együtt járó szenvedés szintjét, és hogy a fogva tartás gyakorlati követelményeire tekintettel a fogvatartott egészsége és jólléte megfelelő módon biztosított legyen (EJEB, 2017. április 25., Rezmiveş és társai kontra Románia, CE:ECHR:2017:0425JUD006146712, 72. §).

- 91 E tekintetben a rossz bánásmódnak ahhoz, hogy az EJEE 3. cikkének a hatálya alá tartozzon, el kell érnie egy minimális súlyossági mértéket, amely a szóban forgó adatok összességétől függ, többek között ideértve a bánásmód tartamát és annak fizikai vagy lelki hatásait, valamint bizonyos esetekben az áldozat nemét, korát és egészségi állapotát (EJEB, 2016. október 20., Muršić kontra Horvátország, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 97. és 122. §).
- 92 A teret érintő tényezőnek a fogvatartási körülmények átfogó értékelése keretében tulajdonított jelentőségére tekintettel az, hogy a fogvatartott rendelkezésére álló személyes tér egy közös cellában kisebb mint 3 m², az EJEE 3. cikkének a megsértésére vonatkozóan erős vélelmet keletkeztet (EJEB, 2016. október 20., Muršić kontra Horvátország, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 124. §).
- 93 Az EJEE 3. cikke megsértésének ez az erős vélelme általában csak abban az esetben dönthető meg, ha először is a személyes térnek a 3 m²-es minimumkövetelményhez képest való csökkentései rövid tartamúak, alkalmi jellegűek és kis mértékűek, és másodszor e csökkentésekhez a cellán kívüli mozgásnak a kellő mértékű szabadsága és a cellán kívüli megfelelő tevékenységek társulnak, valamint harmadszor az intézet általánosságban megfelelő fogvatartási körülményeket biztosít, és az érintett személyt nem érintik más olyan tényezők, amelyek a rossz fogvatartási körülményeket súlyosbító körülményeknek tekinthetők (EJEB, 2016. október 20., Muršić kontra Horvátország, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 138. §).
- 94 A jelen ügyben magának a kérdést előterjesztő bíróságnak a véleménye szerint azok az információk, amelyek a fogvatartási körülményeket illetően a rendelkezésére állnak a szombathelyi büntetés-végrehajtási intézet tekintetében, amely vitathatatlanul azon intézet, amelyben az érintett személynek a Magyarországon vele szemben kiszabott szabadságvesztés-büntetés nagy részét le kell töltenie, kizárják annak a valós veszélyét, hogy e személy a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve, amit ráadásul a jelen eljárásban részt vevő érdekelték közül egyik sem vitatott.
- 95 E körülmények között a végrehajtó igazságügyi hatóságnak kell ellenőriznie, hogy az érintett személy ezzel szemben ilyen veszélynek lesz-e kitéve a budapesti büntetés-végrehajtási intézetben.
- 96 E tekintetben nem meghatározó, hogy az ezen intézetben való fogva tartást csupán az átadási eljárás tartamára tervezik, és ezáltal a kibocsátó tagállam hatóságai által szolgáltatott információk szerint e tartam elvben nem fogja meghaladni a három hetet.
- 97 Igaz, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélezési gyakorlatából az következik, hogy a fogva tartás tartama, amint az a jelen ítélet 91. és 93. pontjából kitűnik, releváns tényező lehet a fogvatartott részéről a rossz fogvatartási körülményei miatt felmerülő szenvedések és megaláztatások súlyának értékelése keretében (EJEB, 2016. október 20., Muršić kontra Horvátország, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 131. §).
- 98 A fogva tartás tartamának a rövidsége azonban önmagában nem vonja ki automatikusan a vitatott bánásmódot az EJEE 3. cikkének a hatálya alól abban az esetben, ha kellő egyéb tényező áll fenn ahhoz, hogy e bánásmód az említett rendelkezés hatálya alá tartozzon.
- 99 Ezenfelül, bár az Emberi Jogok Európai Bírósága megállapította, hogy amennyiben a fogvatartott 3 m²-nél kisebb személyes térrel rendelkezik, a pár napos fogvatartási tartam rövid tartamnak tekinthető, nem minősül rövid tartamnak a 20 nap körüli időszakot felölelő, az alapügyben a kibocsátó tagállam hatóságai által tervezetthez hasonló időtartam, amellyel kapcsolatban ráadásul nem zárható ki a meghosszabbítás lehetősége abban az esetben, ha pontosabban meg nem határozott, „ellentétes körülmények” merülnek fel (lásd ebben az értelemben: EJEB, 2016. október 20., Muršić kontra Horvátország, CE:ECHR:2016:1020JUD000733413, 146., 152. és 154. §).

- 100 Ebből következően az ilyen körülmények között történő fogva tartás átmeneti természete vagy átszállításhoz kapcsolódó jellege önmagában nem zárhatja ki a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód mindenfajta valós veszélyét.
- 101 E körülmények között, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság úgy véli, hogy a rendelkezésére álló információk nem elégségesek ahhoz, hogy az átadásról határozhasson, amint az a jelen ítélet 63. pontjában már megállapításra került, a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése alapján soron kívül megkérheti az általa szükségesnek vélt kiegészítő információkat annak érdekében, hogy pontosabban megismerje az érintett személynek a szóban forgó büntetés-végrehajtási intézetben való fogva tartására jellemző konkrét és pontos fogvatartási körülményeket.
- 102 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére bocsátott információkból az tűnik ki, hogy a magyar hatóságok nem adtak választ a 2018. január 10-én a brémai ügyészség által a kérdést előterjesztő bíróság 2018. január 9-i végzésének megfelelően hozzájuk intézett 78 kérdésre, amelyek a budapesti büntetés-végrehajtási intézményeknek, valamint az összes többi olyan büntetés-végrehajtási intézménynek a fogvatartási körülményeire vonatkoztak, amelyben az érintett személy adott esetben fogva tartható.
- 103 Bár ezek között számos olyan kérdés van, amely önmagában releváns az érintett személy fogva tartása konkrét és pontos körülményeinek a jelen ítélet 93. pontjában említett tényezők alapján való vizsgálata szempontjából, úgy tűnik, hogy amint azt a főtanácsnok lényegében az indítványának a 76. pontjában szintén megállapította, az említett kérdések a számuk és a terjedelmük miatt, amely magában foglal minden olyan büntetés-végrehajtási intézetet, amelyben az érintett személy fogva tartható, valamint a tartalmuk miatt, amely kiterjed a fogva tartásnak a vizsgálat szempontjából nyilvánvaló relevanciával nem rendelkező vonatkozásaira is, mint például többek között a vallásgyakorlás, a dohányzási lehetőségek, a ruhatisztítás módjai és a cellák ablakain a rács vagy a zsalu felszerelése, a gyakorlatban lehetetlenné tették a kibocsátó tagállam hatóságai számára, hogy hasznos válaszokat adjanak, különösen figyelembe véve a kerethatározat 17. cikkében az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozóan előírt rövid határidőket.
- 104 Az ilyen jellegű információkérés, amely az európai elfogatóparancs működésének a megbénítását eredményezi, összeegyeztethetetlen az EUSZ 4. cikke (3) bekezdésének első albekezdésében előírt, lojális együttműködésre vonatkozó kötelezettséggel, amelynek vezérelnie kell a végrehajtó igazságügyi hatóságok és a kibocsátó igazságügyi hatóságok közötti, például a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdésén alapuló információközlés keretében folytatott párbeszédet.
- 105 A tárgyaláson a brémai ügyészség közölte, hogy nem kapott választ az ilyen típusú információkérésre, amelyet a kérdést előterjesztő bíróság következetesen három kibocsátó tagállam – köztük Magyarország – hatóságaihoz intézett. Kifejtette, hogy e gyakorlat eredményeképpen az említett bíróságnak az átadást jóváhagyó határozata hiányában ezen ügyészség az érintett három tagállam bíróságai által kibocsátott európai elfogatóparancsok közül egyiket sem fogja végrehajtani.
- 106 Ugyanakkor nem vitatott, hogy a magyar hatóságok a 2018. január 10-i információkérésre a 2017. szeptember 20-i és 2018. március 27-i leveleikben garanciát nyújtottak a brémai ügyészségnek arra vonatkozóan, hogy az érintett személy a magyarországi fogva tartása miatt nem lesz kitéve a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak, bármelyik büntetés-végrehajtási intézetben is kerül elhelyezésre.
- 107 Meg kell tehát vizsgálni azt, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság az ilyen garanciát az érintett személy átadására vonatkozó döntéséhez figyelembe veheti-e, és mennyiben.

A kibocsátó tagállam hatóságai által nyújtott garancia figyelembevételéről

- 108 Emlékeztetni kell arra, hogy a kerethatározat 15. cikkének (2) bekezdése a végrehajtó igazságügyi hatóságot kifejezetten feljogosítja arra, hogy ha úgy ítéli meg, hogy a kibocsátó tagállam által közölt információk nem elégségesek ahhoz, hogy az átadás kérdésében határozzon, soron kívül megkérje a szükséges kiegészítő információkat. Ezenfelül a kerethatározat 15. cikkének (3) bekezdése értelmében a kibocsátó igazságügyi hatóság bármilyen további hasznos információt bármikor megküldhet a végrehajtó igazságügyi hatóságnak.
- 109 Ezenfelül az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének első albekezdésében előírt, lojális együttműködésre vonatkozó elv értelmében az Unió és a tagállamok kölcsönösen tiszteletben tartják és segítik egymást a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában (2016. szeptember 6-i Petruhhin ítélet, C-182/15, EU:C:2016:630, 42. pont).
- 110 E rendelkezések szerint a végrehajtó igazságügyi hatóság és a kibocsátó igazságügyi hatóság információkat kérhet, illetve garanciákat nyújthat azon konkrét és pontos körülményeket érintően, amelyek között az érintett személyt a kibocsátó tagállamban fogva fogják tartani.
- 111 A kibocsátó tagállam illetékes hatóságai által nyújtott, arra vonatkozó garancia, hogy az érintett a fogva tartásának a konkrét és pontos körülményei alapján nem lesz kitéve embertelen vagy megalázó bánásmódnak, bármely büntetés-végrehajtási intézetben is kerül elhelyezésre a kibocsátó tagállamban, olyan információ, amelyet a végrehajtó igazságügyi hatóság nem hagyhat figyelmen kívül. Amint ugyanis azt a főtanácsnok az indítványának a 64. pontjában megállapította, mivel e garancia annak nyújtóját kötheti, annak megsértésére a garancia nyújtójával szemben hivatkozni lehet a kibocsátó tagállam bíróságai előtt.
- 112 Ha a kibocsátó igazságügyi hatóság ilyen garanciát nyújtott, vagy legalábbis szükség esetén azt jóváhagyta, miután támogatást kért a központi hatóságtól vagy a kibocsátó tagállam valamelyik központi hatóságától a kerethatározat 7. cikke értelmében, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak azon kölcsönös bizalomra tekintettel, amelynek a tagállamok igazságügyi hatóságai között fenn kell állnia, és amelyen az európai elfogatóparancs rendszere alapszik, meg kell bíznia e garanciában, legalábbis olyan pontos információk hiányában, amelyek arra engednek következtetni, hogy az adott büntetés-végrehajtási intézetben fennálló fogvatartási körülmények ellentétesek a Charta 4. cikkével.
- 113 A jelen ügyben azonban a magyar Igazságügyi Minisztérium által 2017. szeptember 20-án adott, és 2018. március 27-én megismételt, arra vonatkozó garanciát, hogy az érintett személy a magyarországi fogva tartásának a körülményei miatt nem lesz kitéve embertelen vagy megalázó bánásmódnak, nem a kibocsátó igazságügyi hatóság nyújtotta, és e hatóság nem is hagyta azt jóvá, amit a magyar kormány a tárgyaláson kifejezetten megerősített.
- 114 Mivel e garancia nem igazságügyi hatóságtól származik, azt, hogy az milyen biztosítékot jelent, a végrehajtó igazságügyi hatóság rendelkezésére álló információk összességének átfogó értékelése alapján kell meghatározni.
- 115 Márpedig e tekintetben meg kell jegyezni, hogy úgy tűnik, hogy a magyar Igazságügyi Minisztérium által nyújtott garanciát a brémai ügyészség rendelkezésére álló információk alátámasztják. A Bíróság kérdéseire ugyanis ezen utóbbi a tárgyalás során kifejtette, hogy ezek az információk, amelyek konkrétan a 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet (C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198) kihirdetése előtt végrehajtott átadási eljárás során szerzett tapasztalatokból származnak, arra engednek következtetni, hogy a budapesti büntetés-végrehajtási intézet tekintetében, amelyben a magyar hatóságok által kibocsátott európai elfogatóparancsok által érintett valamennyi személyt ideiglenesen elhelyezik az átszállítás során, a fogvatartási körülmények nem ellentétesek a Charta 4. cikkével.

- 116 E körülmények között úgy tűnik, hogy az érintett személynek a magyar hatóságok részére való átadása a Charta 4. cikkével összhangban áll, amit azonban a kérdést előterjesztő bíróságnak kell ellenőriznie.
- 117 A fenti megfontolásokra tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdését, 5. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság olyan információkkal rendelkezik, amelyek tanúsítják, hogy a kibocsátó tagállam büntetés-végrehajtási intézményeiben a fogvatartási körülményeket érintően rendszerszintű vagy általánossá vált hiányosságok állnak fenn – amely hiányosságok fennállásának a helytállóságát a kérdést előterjesztő bíróságnak a rendelkezésre álló, kellően aktuális adatok összessége alapján ellenőriznie kell –, úgy:
- a végrehajtó igazságügyi hatóság önmagában amiatt, hogy a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs által érintett személy a kibocsátó tagállamban a fogvatartási körülményeinek a vitatását lehetővé tévő jogorvoslati lehetőséggel rendelkezik, nem tekintheti kizártnak annak a valós veszélyét, hogy az említett személy a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve, bár az említett hatóság az ilyen jogorvoslati lehetőség meglétét figyelembe veheti az érintett személy átadásáról való döntéshez;
 - a végrehajtó igazságügyi hatóság kizárólag azon büntetés-végrehajtási intézetek fogvatartási körülményeit köteles vizsgálni, amelyekben az érintett személyt a rendelkezésre álló információk szerint valószínűleg fogva fogják tartani, ideértve az ideiglenes vagy átszállítás céljára szolgáló fogva tartást is;
 - a végrehajtó igazságügyi hatóságnak ehhez az érintett személy tekintetében csupán azokat a konkrét és pontos fogvatartási körülményeket kell ellenőriznie, amelyek relevánsak annak eldöntése szempontjából, hogy e személy ki lesz-e téve a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyének;
 - a végrehajtó igazságügyi hatóság figyelembe veheti a kibocsátó tagállamnak a kibocsátó igazságügyi hatóságtól eltérő más hatóságai által szolgáltatott információkat, mint például konkrétan az arra vonatkozó garanciát, hogy az érintett személy nem lesz kitéve a Charta 4. cikkében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak.

A költségekről

- 118 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

A 2009. február 26-i 2009/299/IB tanácsi kerethatározattal módosított, az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat 1. cikkének (3) bekezdését, 5. cikkét és 6. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság olyan információkkal rendelkezik, amelyek tanúsítják, hogy a kibocsátó tagállam büntetés-végrehajtási intézményeiben a fogvatartási körülményeket érintően rendszerszintű vagy általánossá vált

hiányosságok állnak fenn – amely hiányosságok fennállásának a helytállóságát a kérdést előterjesztő bíróságnak a rendelkezésre álló, kellően aktuális adatok összessége alapján ellenőriznie kell –, úgy:

- a végrehajtó igazságügyi hatóság önmagában amiatt, hogy a szabadságvesztés-büntetés végrehajtása céljából kibocsátott európai elfogatóparancs által érintett személy a kibocsátó tagállamban a fogvatartási körülményeinek a vitatását lehetővé tevő jogorvoslati lehetőséggel rendelkezik, nem tekintheti kizártnak annak a valós veszélyét, hogy az említett személy az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve, bár az említett hatóság az ilyen jogorvoslati lehetőség meglétét figyelembe veheti az érintett személy átadásáról való döntéshez;
- a végrehajtó igazságügyi hatóság kizárólag azon büntetés-végrehajtási intézetek fogvatartási körülményeit köteles vizsgálni, amelyekben az érintett személyt a rendelkezésére álló információk szerint valószínűleg fogva fogják tartani, ideértve az ideiglenes vagy átszállítás céljára szolgáló fogva tartást is;
- a végrehajtó igazságügyi hatóságnak ehhez az érintett személy tekintetében csupán azokat a konkrét és pontos fogvatartási körülményeket kell ellenőriznie, amelyek relevánsak annak eldöntése szempontjából, hogy e személy ki lesz-e téve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyének;
- a végrehajtó igazságügyi hatóság figyelembe veheti a kibocsátó tagállamnak a kibocsátó igazságügyi hatóságtól eltérő más hatóságai által szolgáltatott információkat, mint például konkrétan az arra vonatkozó garanciát, hogy az érintett személy nem lesz kitéve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak.

Aláírások